

**MARKIZ
DE SAD**

**FILOZOFIJA
BUDOVARU**

Preveo Miloš Danić

VULKAN
IZDAVAŠTVO

Beograd, 2019.

Naziv originala:
Marquis de Sade
LA PHILOSOPHIE DANS LE BOUDOIR

Ovaj roman deo je svetskog javnog književnog dobra.

Copyright © 2019 za ovo izdanje Vulkan izdavaštvo

Vulkan izdavaštvo d.o.o. iz Beograda poziva nosioca odnosno nosioce autorskih prava (autori ili druga lica koja su u skladu sa zakonom stekla autorska prava) na prevod knjige „Filozofija u budoaru“ autora Markiza de Sada, da se jave našoj izdavačkoj kući radi regulisanja svih autorskih prava i obaveza.

ISBN 978-86-10-02644-3

Ova knjiga štampana je na prirodnom recikliranom papiru od drveća koje raste u održivim šumama. Proces proizvodnje u potpunosti je u skladu sa svim važećim propisima Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja Republike Srbije.

SLOBODOUDNICIMA

Sladostrasnici svakog uzrasta i pola, samo vama darujem ovo delo: napajajte se njegovim načelima, ona raspaljuju strasti, a te su strasti, kojima vas hladni i plitkoumni moralisti plaše, samo sredstvo u rukama prirode da čovek dosegne nazore koje ona o njemu ima; oslušajte jedino slatke strasti, samo vas njihov glas može dovesti do sreće.

Razbludnice, neka vam požudna Sent Anž bude uzor; prezrite kao ona sve što se protivi božanskim zakonima čulnog uživanja, kojima se pokoravala celog života.

Devojke, predugo sputavane besmislenim i opasnim okovima izmišljene vrline i odvratne religije, pođite za

primerom vatrene Eženi; uništite, pogazite hitro kao i ona sve smešne zapovedi koje vam naturaju zaostali roditelji.

A vi, razvratnici, koji od mladosti nemate drugih kočnica do sopstvenih želja, niti drugih zakona do svojih prohteva, neka vam cinični Dolmanse bude primer. Zastranite koliko je i on, ukoliko biste da poput njega minete svim cvetnim stazama koje vam požuda sprema; uverite se u njegovoj školi da samo šireći polje svojih želja i strasti, jedino žrtvujući sve sladostrašću, nesrećna jedinka, zvana imenom čovek i protiv svoje volje bačena na ovaj kukavni svet, može postići da joj koja ruža procveta na trnju života.

Mati će naložiti kćeri čitanje ovoga štiva

PRVI DIJALOG

Madam De Sent Anž, vitez De Mirvel

MADAM DE SENT ANŽ: Dobar dan, brate. A šta bi s gospodinom Dolmanseom?

VITEZ: Stići će tačno u četiri, a mi večeramo tek u sedam; imaćemo, kao što vidiš, dovoljno vremena da proćaskamo.

MADAM DE SENT ANŽ: Znaš li, brate, da se pomalo i kajem zbog svoje ljubopitljivosti i svih skarednih namera koje skovah za danas? Zbilja, prijatelju, ti si odviše popustljiv prema meni, a ja, umesto da sam sve razboritija, ova mi se prokleta glava sve više buni i tone u razvrat: praštaš

mi sve, a to me samo kvvari... Sa dvadeset godina trebalo bi da sam već pobožna, a ja sam samo najraspusnija među ženama... Ne može se ni zamisliti, prijatelju, ono što ja zamišljam, ono što bih da radim. Mislila sam da ću se druženjem sa ženama popraviti... da mi se želje, usredsređene na sopstveni pol, više neće kretati ka vašem... varljivih li nada, prijatelju; ona požuda, koje sam htela da se oslobodim, samo mi je još snažnije obuzela um, pa uvideh, kada je neko kao ja rođen za blud, uzalud mu je i pomišljati da sebi nametne okove: pomamne želje će ih brzo skršiti. Najzad, mili moj, ja sam prevrtljivo stvorenje; volim sve, rugam se svemu, hoću da sjedinim sve rodove; samo, priznaj, brate, zar nije moja želja da upoznam tog neobičnog Dolmansea, koji u životu, kažeš, nije video ženu kako to običaj nalaže i koji, tražeći iz principa uživanja protivna prirodi, ne samo da strasno ljubi svoj pol već se našem podaje isključivo pod uslovom da mu se pruže omiljena uživanja na koja je navikao s muškarcima, nije li ta moja želja krajnje nastrana?

Vidiš, brate, kakva mi se neobična želja prohtela: ja bih da budem Ganimed ovom novom Jupiteru, hoću da budem žrtva njegovih zabluda: dosad, ti znaš, mili, na taj način sam se podavala jedino tebi, da ti pružim zadovoljstvo, ili tek po nekom od mojih ljudi, koji, plaćeni da me na taj način uzmu, pristajahu na to isključivo iz koristi; danas to više nije ni predusretljivost ni neka ćud, opredeljujem se isključivo zbog želje da baš tako radim... Između

postupaka kojima sam se potčinjavala toj neobičnoj nastranosti i onih koji će me tek njoj potčiniti, vidim nezamislivu razliku, i želim da je upoznam. Opiši mi tog tvog Dolmansea, molim te, tako da ga dobro zamislim pre no što ga ugledam kako stiže; jer ti znaš da ga poznajem tek toliko što sam ga pre neki dan srela u kući, u kojoj sam samo nekoliko časaka provela s njim.

VITEZ: Dolmanse je, sestro, upravo stupio u trideset šestu godinu; visok je, veoma lepo izgleda, vrlo je živog i oštroomnog pogleda, ali mu se nešto okrutno i pomalo grubijansko, i protiv volje, izražava u crtama; ima najlepše zube na svetu, malo umekšan stas i držanje, bez sumnje, iz navike da tako često uzima ženski izgled; besprekorno je elegantan, ima lep glas, obdaren je svim darovima i u shvatanjima ima mnogo filozofskog.

MADAM DE SENT ANŽ: Ne veruje u Boga, nadam se?

VITEZ: Ah, šta mi to reče! Pa to je najčuveniji bezbožnik, najrazvratniji čovek... Oh! Zaista je to najveća i najpotpunija pokvarenost, najraspusniji i najnevaljaliji čovek što može postojati na svetu.

MADAM DE SENT ANŽ: Kako me sve to uzbuđuje! Zaludeće me taj čovek. A njegove sklonosti, brate?

VITEZ: Znaš ih; sodomska uživanja su mu podjednako draga, bio aktivan ili pasivan u njima; u svojim uživanjima voli samo muškarce i, ako ponekad, ipak, pristane da oproba žene, to čini jedino pod uslovom da su dovoljno

popustljive, te da sa njim razmene pol. Pričao sam mu o tebi, uputio ga u tvoje namere; prihvata ih i upozorava te sa svoje strane na uslove pogodbe. Skrećem ti pažnju, sestro, da će te mirno odbiti ako nameravaš da ga uvučeš u nešto drugo: „Ono u šta pristajem da se upustim sa vašom sestrom je“, traži on, „izvesna sloboda... izvesna zaludečnost kojima se čovek tek retko može okaljati, i to još uz mnoge mere predostrožnosti.“

MADAM DE SENT ANŽ: Okaljati se... Mere predostrožnosti... Ludo volim jezik tih slatkih muškaraca! I mi žene imamo, isto tako, između sebe neke naročite reči, koje kao ove dokazuju strašan užas koji nas obuzima za sve što se ne drži usvojenog kulta... Pa reci mi, mili, je l' te imao? S tvojim preslatkim licem i sa tvojih dvadeset godina može se, verujem, očarati takav čovek!

VITEZ: Neću ti uopšte kriti svoje nastranosti sa njim: odviše imaš duha da bi ih osuđivala. U stvari, ja volim žene i odajem se tim nastranostima jedino kada me kakav drag čovek na to privoli. Nema ničeg na šta tada ne bih pristao. Daleko sam, u tom slučaju, od one smešne nadmenosti sa kojom naši mladi lakomislenici smatraju da treba odgovoriti batinama na takve predloge; vlada li čovek svojim željama? Treba žaliti one čije su želje nastrane, ali ih nikada ne vređati: njihova greška je greška prirode; ništa oni nisu više pitani pri svom dolasku na svet sa raznoraznim sklonostima no mi koji se rađamo krivonogi

ili lepo građeni. Zar vam, uostalom, neki čovek kazuje nešto neprijatno ako vam ispolji svoju želju da uživa u vama? Svakako da ne; pa on vam time upućuje pohvalu; zašto onda na nju odgovarati pogrdama i uvredama? Jedino glupaci mogu tako da misle; nikada pametan čovek neće o ovome govoriti drugačije no što ja činim, ali nevolja je u tome što je svet prepun plitkoumnih budala, koje se uvrede kažete li im neko da su dušu dali za uživanja, a koje – zato što su ih iskvarile žene, a one su uvek ljubomorne na sve što im izgleda kao napad na njihova prava – zamišljaju sebe kao Don Kihote, branitelje osveštanih prava, te napadaju one koji pak ne priznaju da su ona opšterasprostranjena.

MADAM DE SENT ANŽ: Ah, prijatelju, poljubi me! Ne bi bio moj brat kad bi drugačije mislio; ali malo pojedinosti, preklinjem te, i o fizičkom izgledu tog čoveka, i o njegovim provodima s tobom.

VITEZ: Gospodin Dolmanse je doznao preko jednog mog prijatelja kakav strašan ud imam, kao što i sama znaš; angažovao je markiza De V. da mi ugovori ponoćnu večeru sa njim. Kad sam već bio tamo, trebalo je da pokažem šta imam. Izgleda da je u početku jedini podstrek bila ljubopitljivost; veoma primamljiva stražnjica, koju mi je podmetnuo i za koju me je preklinjao da je nabijem, ubrzo mi je dokazala da je pri ovoj probi učestvovalo isključivo uživanje. Upozorih Dolmansea na sve teškoće poduhvata;

ništa ga nije zastrašilo. „Na meti sam ratnom ovnu da položi ispit“, reče mi, „a vi čak nećete poneti slavu da ste najstrašniji čovek koji je nabio stražnjicu koju vam podmećem!“ Markiz beše tu; hrabrio nas je pipkajući, hvatajući rukama i ljubeći sve što smo obojica izneli na videlo.

Prikažem se... hoću bar malo uvoda: „Čuvajte se dobro toga!“, reče mi markiz. „Oduzeli biste polovinu uživanja koje Dolmanse očekuje od vas; on hoće da ga proburazite... da ga rasturite...“ – „Biće zadovoljan!“, rekoh i uronih slepo u ambis. I misliš, možda, sestro, da sam se nešto mnogo namučio? Ni govora; moj kurac, ovakav ogroman, iščeze, no ja se ne pokolebah i dotakoh mu dno utrobe, a peder kao da ama baš ništa nije ni osetio. Postupao sam sa Dolmanseom prijateljski; prevelika slast koju je okusio, njegovo migoljenje i koprcanje, omamljujuće reči, sve to ubrzo i mene tako uzbudi da ga poplavih. Tek što ga izvukoh napolje, kada se Dolmanse okrenu k meni, razbarušene kose i sav zajapuren kao kakva bahantkinja. „Vidiš li stanje u koje si me doveo, mili viteže?“, reče mi pa mi pruži suv i uzjogunjen kurac, predugačak i bar šest palaca širok. „Hajde, preklinjem te, ljubavi moja! Budi mi ženka pošto si mi bio ljubavnik, da mogu reći da sam u tvom božanskom naručju okusio sve slasti strasti koju tako silno ljubim.“ Kako mi ni jedno ni drugo ne padaše teško, pristadoh; a markiz, pošto je na moje oči svukao čakšire, stade me preklinjati da pristanem i još malo

budem mužjak i s njim dok njegovom prijatelju budem ženka; nataknem ti ga kao i Dolmansea, koji mi opet, vraćajući stostruko ono tucanje kojim sam obarao markiza, sruči duboko u stražnjicu čarobnu tečnost gotovo istovremeno kad i ja okvasih zadnjicu markiza De V.

MADAM DE SENT ANŽ: Mora da si osetio najveću slast, brate, između njih dvojice; kažu da je to bajno.

VITEZ: Sasvim je sigurno, anđele moj, to najbolje mesto; ali ma šta se o tome pričalo, sve su to nastranosti koje nikada neću pretpostaviti slasti opštenja sa ženama.

MADAM DE SENT ANŽ: E pa, mila moja ljubavi, da bih danas nagradila tvoju pažljivu predusretljivost, podvešću tvom žaru jednu nevinu devojkicu, lepšu od Amora.

VITEZ: Kako! Uz Dolmansea... pozivaš k sebi neku ženu?

MADAM DE SENT ANŽ: Posredi je obučavanje; to je devojčica koju sam prošle jeseni upoznala u samostanu dok mi je muž bio u banji. Tamo nismo mogle ništa, nismo se usudile ništa, odviše je očiju zurilo u nas, ali smo se jedna drugoj zarekle da ćemo se sastati čim bude bilo moguće; opsednuta jedino tom željom, ja sam se, da bih je utolila, upoznala s njenom porodicom. Otac joj je razvratnik... zavrtila sam mu mozak. Konačno, lepotica dolazi, očekujem je; provešćemo dva dana zajedno... dva predivna dana; najveći deo tog vremena upotrebiću da obučim ovu mladu osobu. Dolmanse i ja ćemo u tu lepu

glavicu usaditi sva načela najrazuzdanijeg bluda, razbuktaćemo u njoj sve naše ognjeve, ulićemo joj svu našu filozofiju, probudićemo u njoj sve naše želje i, pošto hoću da dodam malo prakse teoriji, pošto hoću, dok teče objašnjavanje, da se sve lepo prikazuje, tebi sam, brate, namenila da pobereš mirte Kitere, a Dolmanseu ruže Sodome. Uživacu u isti mah dvostruko: u zadovoljstvu što ću se i sama naslađivati u ovim nevaljalim strastima, i što ću pružati lekcije o njima i buditi želje za njima u ljupkoj nevinoj devojci, koju mamim u naše mreže. E pa, viteže, je li ovaj plan dostojan moje mašte?

VITEZ: Samo je ona i kadra da ga smisli; bogovski je, sestro, i obećavam ti da ću savršeno ispuniti divnu ulogu koju mi u njemu namenjuješ. Ah, đavolice, kako ćeš se samo naslađivati zadovoljstvom što ćeš podučavati to dete! Kakva li je to draž za tebe što ćeš je iskvariti, što ćeš u tom mladom srcu ugušiti svako zrnce vrline i vere, koje su joj ulile njene učiteljice! Doista je ovo i za mene odviše razuzdano!

MADAM DE SENT ANŽ: Sasvim je sigurno da ništa neću štedeti da bih je uvukla u razvrat, da bih omalovažila i srušila u njoj sva lažna moralna načela kojima su je već morali zaludeti; hoću u dve lekcije da je učinim isto toliko nevaljalom koliko sam i ja... isto toliko bezbožnom... toliko raskalašnom. Upozori Dolmansea, uputi ga u stvar čim bude došao, da bi otrov njegovog razvrata, strujeći u

toj mladoj duši s otrovom koji ću ja u nju ubrizgati, uspeo da očas iskoreni svako zrnce vrline, koje bi u njoj bez nas moglo proklijati.

VITEZ: Nemoguće je bilo naći prikladnijeg čoveka koji ti je potreban: bezbožništvo, bogohuljenje, svirepost, razvratnost toče se sa Dolmanseovih usana kao ono nekad mistično miro iz usta čuvenog nadbiskupa iz Kambrea; to je najzavodljiviji zavodnik, najizopačeniji čovek, najopasniji... Ah, draga moja prijateljice, neka tvoja učenica odgovori nastojanjima učitelja, a ja ti jemčim da će ubrzo posrnuti.

MADAM DE SENT ANŽ: To svakako neće dugo potrajati, uz sve njene sklonosti koje poznajem...

VITEZ: Samo, reci mi, draga sestro, zar se nimalo ne bojiš roditelja? A ako se ta devojčica izbrblja kad se vrati kući?

MADAM DE SENT ANŽ: Ne plaši se ništa, zavela sam joj oca... moj je. Treba li konačno da ti i to priznam? Podala sam mu se ne bi li zažmurio; ne zna za moje namere, ali se nikada neće usuditi da ih prozre... Imam ga u šakama.

VITEZ: Tvoja sredstva su užasna!

MADAM DE SENT ANŽ: Moraju biti takva da bi bila pouzdana.

VITEZ: Pa reci mi, molim te, kakva je ta mlada osoba?

MADAM DE SENT ANŽ: Zovu je Eženi, kći je izvesnog Mistivala, jednog od najbogatijih nakupaca u prestonici, starog oko trideset šest godina; majka joj ima

najviše trideset dve, a devojčici je petnaest. Mistival je taman toliko razvratan koliko mu je žena pobožna. Što se tiče Eženi, uzalud bih, prijatelju, pokušavala da je nalikam; ona nadmašuje moje kičice; neka ti ovo bude dovoljno da se uveriš: ni ti ni ja sigurno nikada nismo videli ništa tako slađano na svetlu.

VITEZ: Pa opiši mi je bar u glavnim crtama, ako ne možeš da je naslikaš, da bih – znajući približno s kim ću imati posla – uspešnije u mašti zamislio idola pred kojim ću položiti žrtvu.

MADAM DE SENT ANŽ: Pa lepo, prijatelju, smeđa kosa joj se jedva može dosegnuti, spušta joj se ispod dupenceta; put joj je blistavo bela, nos malo povijen, oči abonosno crne i neopisivo vatrene! Oh, prijatelju, nemoguće je doleteti tim očima... Ne možeš ni zamisliti sve gluposti na koje su me one navele... Da samo vidiš lepe obrvice koje se izvijaju nad njima... Privlačne kapke koji ih oiviču! Ustašca su joj majušna, zubi predivni, a sve izuzetno sveže! Ima neke sasvim posebne lepote u tome kako njena lepa glava elegantno leži na ramenima, uz otmen izgled kojim je izvija. Eženi je visoka za svoje godine, dao bi joj čovek sedamnaest; stas joj je uzor elegancije i otmenosti, vrat presladak, pa tek one dve najlepše dojčice! Jedva da ti stanu u šaku, ali tako slatke... tako sveže... tako bele... Po dvadeset puta gubila sam glavu ljubeći ih... a da si tek video kako se uzbuđivala od mog milovanja... kako su

mi ona dva njena krupna oka govorila o stanju njezine duše... Ja, prijatelju moj, ne znam kako je sve ono ostalo. Ah, ako treba o tome suditi po onome što mi je poznato, nikada Olimp nije imao božanstvo koje bi joj bilo ravno... Ali čujem je... Ostavi nas; iziđi kroz vrt, da je ne bi sreo, i budi tačan za sastanak.

VITEZ: Slika koju si mi upravo opisala, jemči ti moju tačnost... Oh, bože! Zar da iziđem... da te ostavim u stanju u kome sam... Zbogom... jedan poljubac... jedan jedini poljubac... da se bar zasad malo zadovoljim.

(ona ga ljubi, kroz pantalone mu dotiče kurac, i mladić naglo izlazi)

